

VU Research Portal

Voorwoord

Raes, B.C.M.

published in

Onbehandelbaar! Onbillijk?
2007

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Raes, B. C. M. (2007). Voorwoord. In M. J. F. van der Wolf (Ed.), *Onbehandelbaar! Onbillijk?* (pp. III-IV). (reeks Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid; No. 18). Boom Juridische uitgevers.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Voorwoord

Sommige woorden of uitdrukkingen duiken op in ons spraakgebruik en verwerven zich daarin een vanzelfsprekende plaats. Het is lang niet altijd mogelijk de herkomst of het eerste gebruik ervan te achterhalen. 'Ik zie het niet meer zitten', 'zinloos geweld', 'stille tocht' zouden als voorbeelden hiervan beschouwd kunnen worden, waarbij men zich niet meer afvraagt waar de betekenis vandaan komt.

Aan de introductie van de term 'onbehandelbare terbeschikkinggestelden' ligt wel een aanwijsbare oorsprong ten grondslag en 'onbehandelbaar' is als kenmerk van een persoon, die kennelijk ergens aan lijdt, in haar – oppervlakkige – betekenis direct verstaanbaar.

Bij ingewijden was het al sinds jaar en dag bekend dat een kleine groep TBS-gestelden als blijvend delictgevaarlijk werd beschouwd, dat wil zeggen dat allerlei verpleeg- en behandel doelstellingen en -inspanningen niet geleid hebben tot een of andere vorm van resocialisatie. Het persisterende gevaar voor de samenleving leidde tot verblijf in een instelling voor TBS-gestelden tot de dood de TBS-maatregel beëindigde. Deze beperkte groep kwam in een veel breder gezichtsveld als gevolg van de toenemende capaciteitsproblemen in de TBS-sector in het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw en blijvend delictgevaarlijk kreeg als synoniem 'onbehandelbaar'.

De opkomst van deze term was evenwel niet gebaseerd op gedegen (klinisch) wetenschappelijk onderzoek, maar werd hoofdzakelijk bepaald door een beleid dat op allerlei manieren het capaciteitsprobleem trachtte te beperken. Uiteraard is het aantal delinquenten dat de maatregel TBS kreeg opgelegd, aanzienlijk gestegen, maar deze toename lijkt onvoldoende verklaring te bieden voor de (onevenredige) stijging van het aantal als onbehandelbaar beschouwde TBS-gestelden. Aan verklaringen voor dit verschijnsel is geen gebrek. Daarbij valt wel op dat deze verklaringen veelal gebaseerd zijn op argumenten die niet de verpleging en de behandeling zelf betreffen ('Doen we het wel goed?'), maar oorzaken aanwijzen die buiten het TBS-behandelcircuit zijn gelegen. Zo stond bijvoorbeeld in een jaarverslag van het voormalige Selectie Instituut van al tientallen jaren geleden de verzuchting: *'De patiënten worden steeds moeilijker.'* Van een capaciteitsprobleem zoals nu was toen nog geen sprake.

Hiermee wordt niet ontkend dat allerlei vooral maatschappelijke en politieke factoren ook een rol spelen en gespeeld hebben bij de druk op het TBS-systeem. Dat neemt niet weg dat het systeem zelf in de loop van zijn bestaan veranderingen in theoretische en praktische uitgangspunten heeft ondergaan zonder dat van systematische evaluatie sprake is geweest.

Het valt zeer te prijzen dat de auteur van dit boek een poging heeft ondernomen om de term onbehandelbaar te voorzien van een aantal dimensies, die als zodanig geen oplossing, maar wel een zinvolle verdieping van deze term bieden,

IV

die verder gaat dan de huidige voortvarende introductie en uitbreiding van TBS-*long stay* voorzieningen.

Men hoeft geen systeemtherapeut te zijn om vast te stellen dat een ingrijpende wijziging in een systeem gevolgen heeft voor de overige onderdelen van dit systeem. Daarbij kan onder meer de vraag gesteld worden hoe het zal aflopen met de voor- en nadelen van de introductie van de TBS-*long stay* voorzieningen voor het hele systeem als zodanig.

B.C.M. Raes

Hoogleraar forensische psychiatrie
Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Vrije Universiteit Amsterdam
Rijksuniversiteit Groningen
(plv) Raad bij de Penitentiaire Kamer
Gerechtshof Arnhem